

HTML ve Uzaktan Eğitim Materyali Hazırlama Teknikleri

Fırat Üniversitesi Enformatik Bölümü

Hazırlayan Mustafa ULAŞ

mulas@firat.edu.tr

INTERNET

INTERNET

3

- Internet **ağlar arası ağ** demektir.
- Web, Internet'e **bağlanan tüm bilgisayarların** oluşturduğu bir ağıdır.
- Internet, binlerce omurgalar arası bağ,on binlerce hizmet sağlayıcıdan oluşan bir sistemle milyonlarca kişiye hizmet sunuyor.
- İki veya daha fazla bilgisayar arasında iletişim kurmak için her şeyden önce bu bilgisayarları **ortak bir dil konuşur** hale getirmek zorundayız.
- Bilgisayarlar arasındaki ortak iletişim diline **“protokol”** denir.

INTERNET

4

- İnternete bağlı bir bilgisayarın web sitelerinde gezinti yapabilmesi için kullanılan programlara **web browser** denilir. yaygın olarak kullanılan web browserlar: İnternet Explorer, Mozilla FireFox, Netscape Navigator, Opera
- İnternet' de her **sayfanın bir adresi vardır**. Web adresleri, ulaşmak istediğiniz bilginin hangi sunucu üzerinde bulunduğunu gösterir.Yani sayfanın web'de tam olarak nerede depolandığını gösterir.
- Web adreslerinde sitenin adı ve sitenin **hangi tür kuruma** ait olduğunu gösteren kısım değişir. Bazı sitelerin sonun da **ülke kısaltmaları** vardır.

Örnek Web Adresleri

5

Com : Ticari kuruluşlar

www.pcmagazine.com.tr

Org : Ticari olmayan kuruluşlar

www.turkegitimsen.org

Edu : Üniversiteler

www.sakarya.edu.tr

Gov : Devlete ait kurumlar

www.tbmm.gov.tr

Mil : Askeri kurumlar

www.genelkurmay.mil.tr

Net : İnternetle ilgili kurumlar

www.tr-net.net.tr

Web Sitesi

Web Sitesi Niçin Oluşturulur?

7

- Dünya çapında tanınmak
- Reklam ve Satış
- Eğlence Ve Kültür
- Haber
- Bilgileri Paylaşmak
- İletişim

Web Sitesinin Planlanması

8

- Web Sitesinin amacı belirlenmesi
- Sitenin içeriğine karar verilmesi
- İçeriğin düzenlenmesi
- Sayfa Düzeninin(Tasarımının) Belirlenmesi
- Ana Sayfanın Oluşturulması
- Bilgilerin Yazılması

Web Sitesinin Amacının Belirlenmesi

9

- Web sitesi tasarımındaki ilk adım web sitesiyle neyi **ifade etmek istediğimizden emin** olmaktır. Web sitesi oluşturmaya başlamadan önce;
 - Hedef kitle belirlenmeli
 - Amaç ifade edilebilmeli
 - Sitenin ana başlıkları belirlenmeli
 - Ana başlıkların içeriği ile ilgili bilgi ve birikime sahip olunmalı
 - Web sitesine konulacak belge ve grafik kaynakları arşivlenmeli

Sitenin İçeriğine Karar Verilmesi

10

- Sitede neyi tanıtılmak istediğimize karar vermeliyiz.
- Örnekler
 - ▣ Bir öğretmen öğrenci notları ve ders notlarıyla ilgili bilgiler verebilir
 - ▣ Bir ressam yaptığı resimleri taratıp sayfasında tanıtabilir.
 - ▣ Bir eğitim materyalinin internet ortamından yayılabilir.

İçeriğin Düzenlenmesi

11

- Web sitesinin **kaç sayfadan oluşacağına** karar vermeli ve içerik bu sayfalar arasında bölüştürülmelidir.
- Her sayfaya, içindeki bilgileri yansıtan bir **başlık** verilmelidir. Örneğin : kendim, ailem, hobilerim

Uzunluğu Ne Olacak

12

- Bir sayfaya **çok bilgi sıkıştırılmamalıdır**. Çok uzun ve karmaşık bilgiler insanların dikkatini dağıtacaktır.
- Hiçbir sayfa **boş** yada bağlantılar **kırık** olmamalıdır.

Sayfa Düzeninin Belirlenmesi

13

- Web sitesi önce ***kağıt üzerine tasarlanırsa*** tasarımcı için kolaylık sağlar. Dolayısıyla her sayfa ve bu sayfalarda yer alacak metinler resimlerin nerelere yerleştirileceği önceden belirlenmelidir.

Ana Sayfanın Oluşturulması

14

- Hazırlanacak web sitesi içinde nelerin bulunacağına karar verildikten sonra “**ana sayfa**” planlanmalıdır.
- Ziyaretçiler, **sitede neler bulunduğu** ilgili bilgileri bu sayfadan edinecektir.
- Ana sayfa içerisinde sitenin **ne zaman oluşturulduğu** ve **güncellendiği** ilgili bilgilerde yer alabilir.
- Site içerisindeki her sayfanın **tasarımı aynı olmalıdır**.
- Her sitede mutlaka bire “**Site Haritası**” olmalıdır.

Bilgilerin Yazılması

15

- Web sitesi **kağıt üzerinde planlandıktan** sonra içinde yer alacak bilgiler bilgisayara girilmeye başlanabilir.
- Bunun için kullanılması **gereken program**, web sitesinin hangi yöntemle oluşturulacağına göre değişir.
- Eğer **HTML kullanılacaksa** bilgileri girmek için herhangi bir sözcük işlemci yada web düzenleyicisi kullanılabilir.
- Hangi yöntem kullanılırsa kullanılsın sayfaların her biri için **ayrı ayrı belgeler** oluşturulmalıdır.

Tasarıma Başlamak

16

- ❑ Her bir web sayfasına başlamadan önce tüm veriler **tek bir klasörde** toplanıp sayfa tek bir klasörde tasarlanmalıdır.
- ❑ Kayıt yapılırken dosya ve klasör isimlerinde **Türkçe karakterler** kullanılmamalıdır.
- ❑ Oluşturulan sayfalar kaydedilirken mutlaka **.htm** veya **.html** uzantılı olarak kaydedilmelidir.
- ❑ Ana sayfayı oluşturan belgenin ismi **index.htm** olmalıdır.

Uzaktan Eğitim Materyali Oluşturmak

Amaç

18

- **Eğitimi kolaylaştırmak:** Zaman ve mekan sınırlaması olan öğrencilere öğrenim imkanı sağlamak,
- **Öğrenim maliyetlerini azaltmak:** Daha fazla öğrenciye hitap ederek, eğitim-öğretim maliyetlerinin azaltmak,
- **Yetişmiş eleman sıkıntısını azaltmak:** Alanında ün yapmış araştırmacı ve eğitmcilerin daha büyük kitlelere ders vermelerini sağlamak, Türkiye'de genç nüfusun sadece %11.5 'i yüksek öğretimden faydalandığı düşünülürse önem dahada ortaya çıkacaktır.
- **Özürlülere eğitim imkanı sunmak:** Klasik yüz-yüze eğitimi bedensel özrü nedeniyle alamayan kişilere eğitim imkanı sunmak.

Uzaktan Eğitim Modelleri

19

Uzaktan Eğitim Modelleri			
Eşzamanlı (senkron) Uzaktan Eğitim		Eşzamansız (asenkron) Uzaktan Eğitim	
Interaktif	Pasif	Interaktif	Pasif
Ders aynı anda öğrencilere iletilir ve öğrenciler aynı anda soru sorabilir.	Ders aynı anda öğrencilere iletilir, ancak öğrenciler ders seansı sırasında soru soramazlar.	Önceden hazırlanmış ders notlarına öğrenciler dilediği zaman ve tekrarlı olarak ulaşırlar. Öğrenciler e-mail yoluyla soru gönderebilirler.	Önceden hazırlanmış ders notlarına öğrenciler dilediği zaman ve tekrarlı olarak ulaşabilir, ancak öğrenciler soru soramazlar.

Web Tabanlı Eğitim

20

- Web-tabanlı bir ders uygulamasının eğitim içeriğinin, eğitimi alacak kişilerin ihtiyaçlarını ve beklentilerini karşılayabilmesi ve bu doğrultuda hedeflenen amaca yönelik hizmet etmesi için 5 temel bileşene sahip olması gerekmektedir.

Web Tabanlı Eğitim

21

- İy tanımlanmış eğitim hedeflerinden (Learning Objectives),
- Eğitim içeriğini oluşturan modüler içerik parçacıklarından (Learning Objects),
- Belirlenen hedeflere ulaşmak için kullanılan etkileşimlerden (Interactions),
- Hedeflere ulaşılıp ulaşılmadığını denetleyecek değerlendirmelerden (Assesments),
- Gezinimlerden (Navigations) oluşmaktadır.

HTML

HTML Nedir?

23

- HTML : Hyper Text Markup Language
 - ▣ (Hareketli-Metin İşaretleme Dili)
- HTML basitçe, browserlarla görebileceğimiz, **internet dokümanları oluşturmaya** yarayan bir çeşit dildir.
- Dosya uzantısı .htm veya .html olmalıdır.
- HTML, programlama dilleri (pascal, basic,..) gibi bir programlama mantığı taşımadığından öğrenilmesi gayet **kolay bir dildir**.
- Dilden ziyade kabaca metinleri ya da **verileri biçimlendirmek, düzenlemek** için kullandığımız komutlar dizisi diyebiliriz.

HTML' DE Temel Unsurlar

24

- HTML' DE her şey metin tabanlı ve bir HTML dokümanı oluşturmak için ihtiyacınız olan şey bir **editördür**. Hatta sizde herhangi bir HTML editörü bulunmuyorsa bu işi Windows'un **Notepad'i** ile dahi halledebilirsiniz.
- Piyasada iki tip editör bulunuyor :
- Birisi metin tabanlı,kod yazmayı gerektiren fakat bunun yanı sıra rutin bazı işlemleri kolaylaştıran editörler (*HomeSite, HotDog ...*)
- Diğeri **WYSIWYG** (*What You See Is What You Get / Ne görürsen onu alırsın*) tarzı denen kısaca görsel, kodlamayla uğraştırmayı gerektirmeyen editörler (*FrontPage, Dreamweaver, NetObjects Fusion ...*).

HTTP Protokolü

HTTP ve TCP/IP

26

- İnternet üzerinde verilerin aktarılması için **ortak bir protokole** ihtiyaç vardır.
- Bu protokol HTTP ve TCP/IP dir.

HTTP ve TCP/IP

27

- Bir web sayfasının ziyaretçinin ekranına kadar ***kat ettiği yolda çeşitli protokoller (kurallar)*** vardır. Bunların başında bir bilgisayar ağı olan Internet'in ulaştırma kuralları

HTTP (HyperText Transfer Protocol – Hareketli Metin Aktarma Kuralları) geliyor.

Web sayfaları tasarlarken dikkat edeceğimiz unsular

28

- Ziyaretçinin kullandığı tarayıcı yazılımı (Internet Explorer, Netscape Navigator) olmalıdır.

HTTP ve TCP/IP

29

- Web sayfalarını içeren bilgisayar, Web ilişkisinde Server (**Sunucu**) olarak adlandırılır.
- Ziyaretçinin bilgisayarı ise Client (**İstemci**) olarak adlandırılır.
- Sunucu bilgisayarlarla, istemci bilgisayarlar arasındaki ilişkiyi (**Server-Client ilişkisi**) düzenleyen kurallara **TCP/IP** (**Transmission Control Protocol / Internet Protocol – Aktarma Denetim Kuralları / Internet Kuralları**) adı verilir.

HTTP ve TCP/IP

30

- İnternet kurallarının **IP** bölümü, iki bilgisayar arasındaki **bağlantının doğru kanallardan kurulmasını**, kesildiğinde yeniden kurulmasını sağlar. **TCP** bölümü ise kurulan bağlantı sayesinde gelen bilginin **doğru anlaşılmasını** sağlar.
- İnternet'te aranan kaynak **URL (Universal Resource Locator – Evrensel Kaynak Yolu Belirleyici)** denilen adres sistemini kullanarak bulunur.

HTML

İlk sayfam

32

- Notepad'i açın ve şunları yazın:

```
<html>

<head>
  <title>İlk Sayfam</title>
</head>

<body>
  Sayfama Hoşgeldiniz
</body>

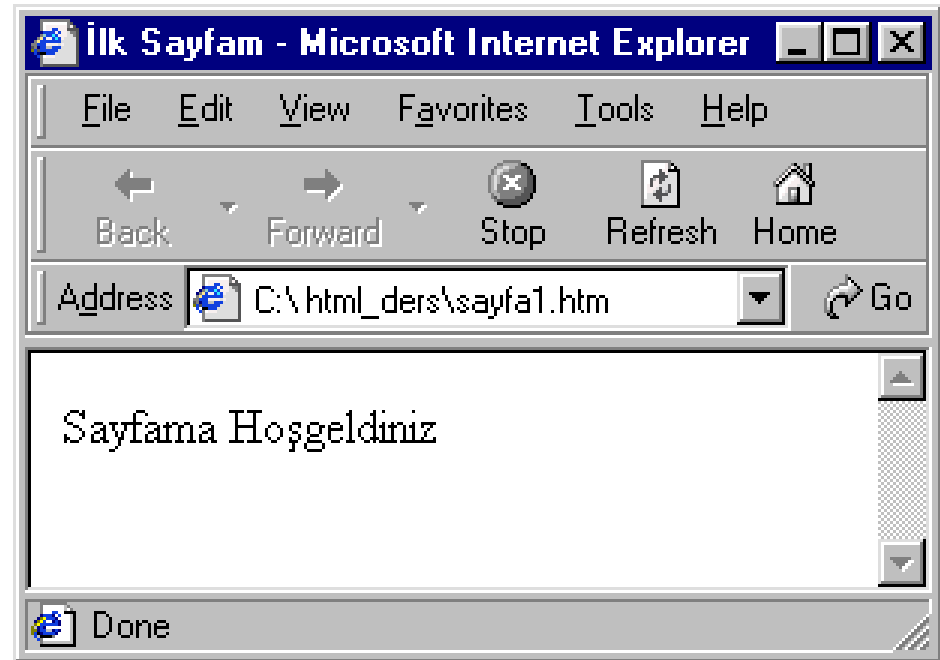
</html>
```

- Dosyayı “sayfa1.htm” olarak kaydedin.

İlk sayfam

33

- Sayfa1.htm dosyasını açtığınızda varsayılan browserınız (Internet Explorer, Netscape Navigator gibi) tarafından görüntülenecektir.

İlk sayfam

34

- Şimdi de bu belgeyi nasıl oluşturduğumuzu birlikte *inceleyelim* :
- Bir şey dikkatinizi çekti mi? *İngilizce bir takım* kelimeler var ve bu kelimeleri küçük < ve büyük > sembolleri arasına yazdık. Bu ifadelere **tag (etiket)** deniyor. **Etiketler** etki etmesi istenilen metnin önüne ve arkasına yazılıyor.
- Önce etiketi yazıyoruz, sonra metni yazıyoruz daha sonra aynı etiketi önüne bir bölü işaretiyle tekrar yazıyoruz. Bu son yaptığımız etiketi sonlandırıyor. Bir kaç istisna dışında tüm etiketler belge içerisinde sonlandırılmak zorunda.

İlk sayfam

35

- Burada kullandığımız etiketler ve anlamları şöyle:

`<html>...</html>`

Tarayıcıya HTML dosyasının başladığını ve bittiğini belirtiyor. Diğer tüm kodlar bu iki etiket arasına yazılır.

`<head>...</head>`
`<body>...</body>`

Bir HTML belgesi iki bölüme ayrılıyor: head(baş) ve body(gövde). `<head>...</head>` etiketleri arasına sayfa hakkında bilgiler yazıyoruz. meta ve title gibi etiketler burada yer alıyor. Meta etiketlerine ileride değineceğiz.
`<body>...</body>` arası ise sayfamızın gövde bölümü. Ekranda gösterilecek kısımlar bu tagler arasında yer alıyor.

`<title>...</title>`

Title sayfanın başlığını belirtiyor. Burada yazılanlar browser'ın üst tarafında browser adıyla beraber gösteriliyor.

İlk sayfam

36

- Hazırladığımız sayfada dikkat ederseniz sadece temel etiketleri kullandık. Yani metin biçimlendirmeye yarayan hiçbir etiket kullanmadık. Bu yüzden `<body>...</body>` arasına yazdığımız Sayfama Hoş geldiniz yazısı browser'in varsayılan metin ayarlarıyla gösteriliyor.
- İşin ilginç tarafı hiçbir kod yazmadan sadece Sayfama Hoş geldiniz yazıp kaydetsek ve browser'da böyle görüntüleysek de aynı neticeyi elde edecektik.

Metin Biçimleme

Metin Biçimleme

38

- Bu bölümde öğreneceğimiz etiketler :
- Başlık etiketleri: `<h1>`,`<h2>`...`<h6>`
- Paragraf etiketi: `<p>`...`</p>`
- Ortalama: `<center>`...`</center>`
- Diğer etiketler: ``...``,`<i>`...`</i>`,`<u>`...`</u>`

Metin Biçimleme

39

- HTML'de metin stillerini üç şekilde belirleyebiliriz:
 - Düzenlemek istediğimiz metnin hemen **önüne koyacağımız** bir **etiketle** biçimleme stili. Buna **in-line (satır içi)** biçimlendirme denir.
 - Sayfanın **head (baş)** kısmına koyulan **stillere body (gövde)** bölümden atıf yapılarak metin biçimleme.
 - HTML dosyasının dışında başka bir **stil dosyası** oluşturarak stil için bu dosyayı kullanma. Kısaca CSS. Bu teknik bize örneğin yüzlerce sayfanın stilini tek bir stil dosyası ile belirleme gibi geniş imkanlar veriyor.

Metin Biçimleme

40

- Birinci metotta her metin için ayrı ayrı stil belirtirken ikinci ve üçüncü metotlarda stil bir defa belirleniyor ve bu stilleri istediğimiz metne uygulayabiliyoruz.
- Burada önemli olan bir diğer husus da ilk metodu tüm browserlar sorunsuz yorumlayabiliyor fakat 2. ve 3. metodu Internet Explorer ve Netscape'in son sürümleri (**yorum farklılıkları ile beraber**) destekliyorlar.
- Burada konumuz birinci metoda göre biçimlendirmeyi öğrenmek

Metin Biçimleme

41

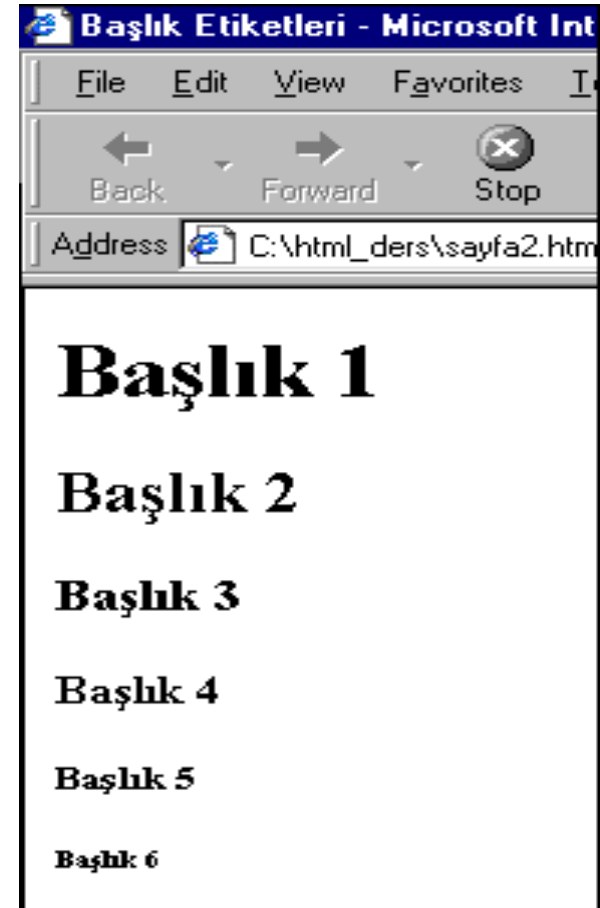
- Başlık etiketlerinden başlıyoruz. Notepad'i açıyor ve şu kodları yazıyoruz :

```
<html>
<head>
  <title>Başlık Etiketleri</title>
</head>
<body>
  <h1>Başlık 1</h1>
  <h2>Başlık 2</h2>
  <h3>Başlık 3</h3>
  <h4>Başlık 4</h4>
  <h5>Başlık 5</h5>
  <h6>Başlık 6</h6>
</body>
</html>
```

Metin Biçimleme

42

- Dosyayı “sayfa2.htm” olarak kaydedin.
- Kaydettiğimiz dosyayı açtığımızda :

Metin Biçimleme

43

- Sayfanın işleyişine baktığımızda, önce her zaman yapmamız gerektiği gibi `<html>`, `<head>`, `<title>` etiketlerini yerleştirdik.
- Sayfa başlığı olarak "Başlık Etiketleri"ni seçtik ve sayfanın gövde `<body>` kısmına istediğimiz metinleri yazdık ve bu metinleri `<h1>`'den `<h6>`'ya kadar olan biçimlendirme etiketlerinin arasına aldık.
- Browser metin biçimleme etiketleri olan `<h1>...<h6>` etiketleri arasındaki kelimelere belirli büyüklükler verdi.

Metin Biçimleme

44

- Diğer etiketleri toplu olarak kullanarak yeni bir HTML dosyası oluşturalım. Kodlar şu şekilde olsun:

```
<html>
<head>
  <title>Başlık Etiketleri-2</title>
</head>
<body>
  <h1><center>Sayfama Hoşgeldiniz</center></h1>
  <p>HTML etiketleri ile, </p>
  Yazıları
  <b>koyu </b>
  <i>italik </i>
  ve
  <u>altı çizili </u>
  olarak yazabiliyorum
</body>
</html>
```

Metin Biçimleme

45

- Dosyayı “sayfa3.htm” olarak kaydedin.
- Kaydettiğimiz dosyayı açtığımızda :

Metin Biçimleme

46

- Etiketleri kullanma mantığını anladınız herhalde. Biçimlendirmek istediğimiz metnin başına ilgili etiketi yazıyoruz ve metnin sonunda da ilgili etiketi sonlandırıyoruz.
- Etiket biz sonlandırmadığımız müddetçe etkisini göstermeye devam ediyor.

Metin Biçimleme

47

- Yeni öğrendiğimiz kodlara bir göz atalım:

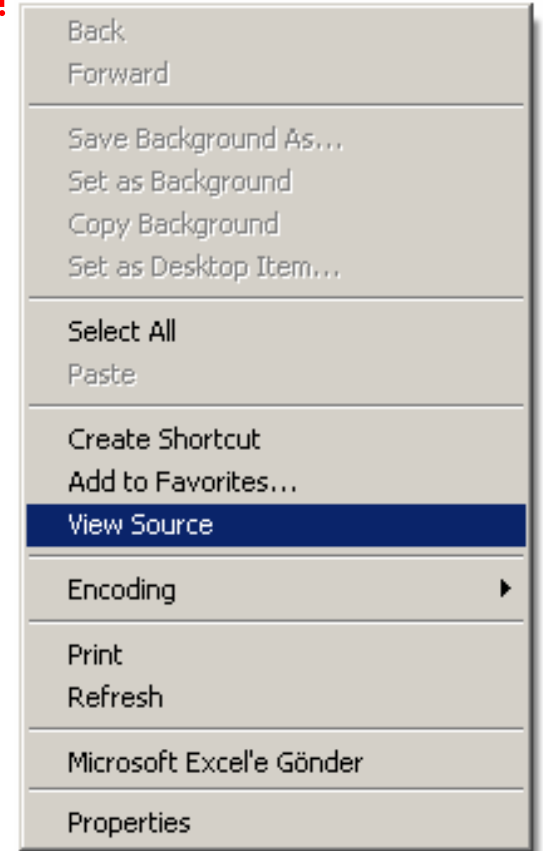
<code><center>....</center></code>	Aradaki metinleri sayfaya göre ortalar. (center)
<code>....</code>	Aradaki metni koyu (bold) yazar.
<code><i>....</i></code>	Aradaki metni eğik (italic) yazar.
<code><u>....</u></code>	Aradaki metni altı çizili (underline) olarak yazar.
<code><h1>....</h6></code>	Başlık (heading) etiketi. h1 en büyük, h6 en küçük.
<code><p>....</p></code>	Aradaki metin paragraf özelliği kazanır. Sonlandırıldığında, takip eden metin bir satır boşluk bırakılarak ve satır başına yazılır.

Metin Biçimleme

48

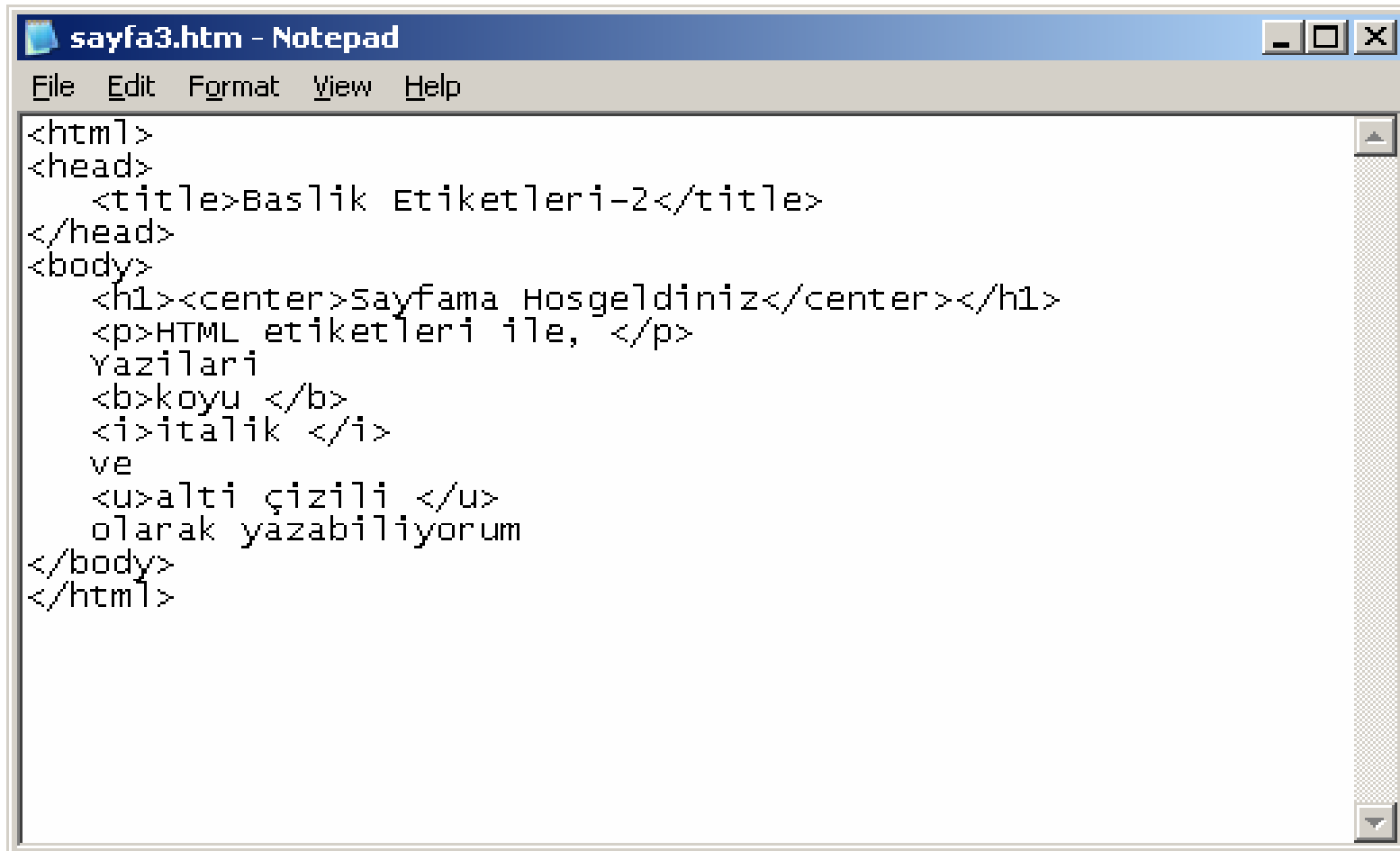
! Başladığınız etiketi sonlandırmayı sakın unutmayın !

- Bir html dökümanını açtığımızda ve ekran üzerinde farenin sağ tuşuna tıklayıp , *kaynağı görüntüle / view source* 'u seçtiğimizde Internet Explorer için Notepad, Netscape için kendi Source Viewer'ı açılacak ve bize o sayfanın kodunu gösterecektir.

Metin Biçimleme

49


```
sayfa3.htm - Notepad
File Edit Format View Help
<html>
<head>
  <title>Baslik Etiketleri-2</title>
</head>
<body>
  <h1><center>Sayfama Hosgeldiniz</center></h1>
  <p>HTML etiketleri ile, </p>
  Yazilari
  <b>koyu </b>
  <i>italik </i>
  ve
  <u>alti çizili </u>
  olarak yazabiliyorum
</body>
</html>
```

Fontlar

Fontlar

51

- Font etiketinin kullanımı :
- `...`
- `face`= yazıtipinin adı (*arial, tahoma, verdana, ...*)
- `size`= yazının büyüklüğü (*1-7 arası*)
- `color`= yazının rengi (*red, green gibi renklerin ingilizce karşılığı yada RGB renk değeri*)
- Bunlara font etiketinin parametreleri diyoruz.

Fontlar

52

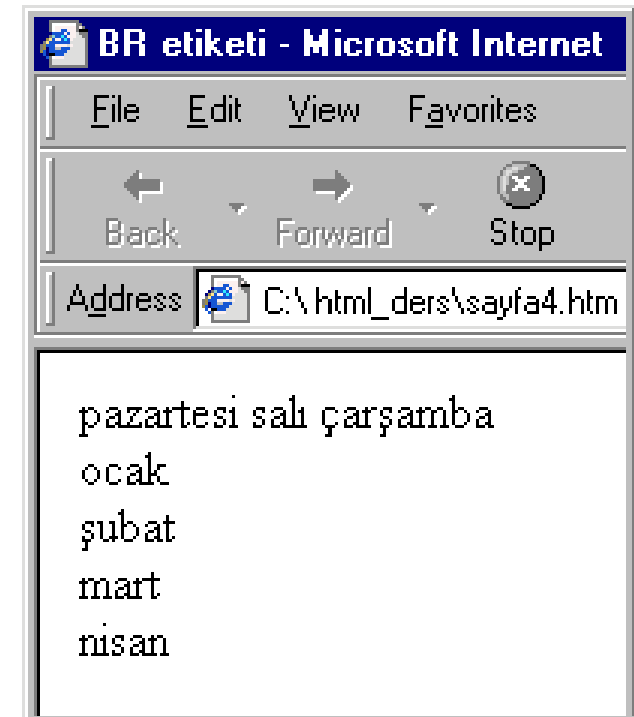
- `` etiketinin yanısıra öğreneceğimiz bir diğer etiket `
` etiketi. Önce bu etiketin kullanımını göreceğiz.
`
` etiketi bir bakıma enter tuşunun görevini görüyor.
- Bunu biraz açıklayalım; HTML'de metinleri yazarken kullandığımız editörde bir alt satıra geçmek için **Enter** tuşunu kullanırız. Fakat HTML dilinde bunun hiçbir anlamı yoktur, tüm kodları ve metinleri tek satırda dahi yazsanız browser açısından farketmeyecektir. Bu yüzden metinleri bölmek, yani ikinci satıra atmak için `
` etiketini kullanıyoruz.
- İstisnai etiketlerden birisi bu, `
` etiketi sonlandırılmıyor.

Fontlar

53

- Buna bir örnek verelim :

```
<html>
<head>
  <title>BR etiketi</title>
</head>
<body>
  pazartesi
  salı
  çarşamba
  <br>ocak<br> şubat<br> mart<br> nisan
</body>
</html>
```


Fontlar

54

- Yukarıdaki örneğimizde "pazartesi, salı ve çarşamba"yı yazarken Enter tuşu ile bir alt satıra geçmemize rağmen browser bunu gözönüne almayarak tüm metni bir satırda yazdı.
- Fakat ikinci sefer ay adlarını tek bir satıra yazdığımız halde bu kez browser aradaki `
` etiketine bakarak bir sonraki metni satır başına aldı. Buradan da anlaşıldığı üzere Enter tuşu etkisini `
` etiketiyle veriyoruz.
- Bu etiketin bir özelliği de sonlandırılmaması.

Fontlar

55

- Eğer kullanmak istediğiniz font bilgisayarınızda yüklü değilse font etiketi ile biçimlemek istediğiniz metin browser'ın varsayılan fontu ile gösterilecektir.
- Bu yüzden önce sisteminizde yüklü olan fontları inceleyin (*Başlat/Ayarlar/Denetim Masası/Yazıtipleri*). Buradan yazıtiplerini açarak inceleyebilir ve beğendiklerinizi kullanabilirsiniz.

Fontlar

56

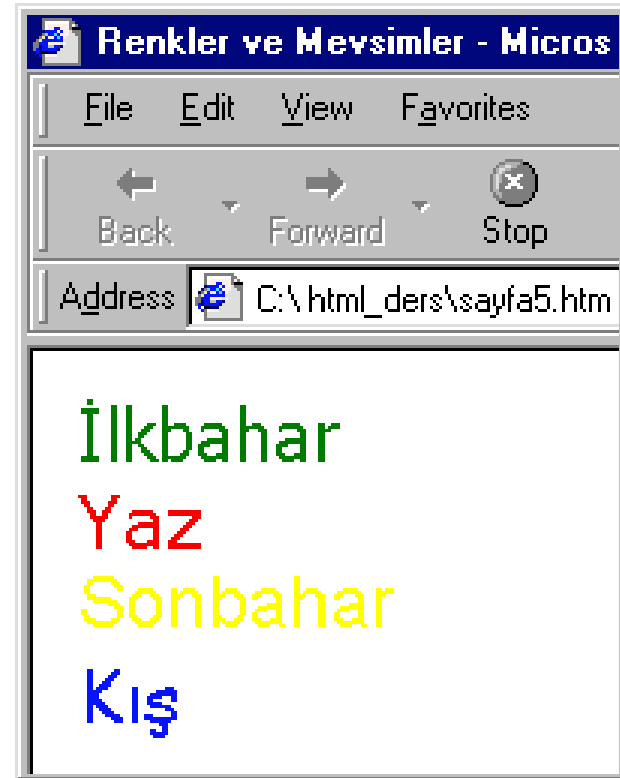
- Şimdi font etiketinin kullanımını bir örnekle inceleyelim :

```
<html>
<head>
<title>Renkler ve Mevsimler</title>
</head>
<body>
<font face="tahoma" size="5" color="#008000">İlkbahar</font>
<br>
<font face="verdana" size="5" color="#ff0000">Yaz</font>
<br>
<font face="arial" size="5" color="#ffff00">Sonbahar</font>
<br>
<font face="comic sans ms" size="5" color="#0000ff">Kış</font>
<br>
</body>
</html>
```


Fontlar

57

- Her zamankinden farklı olarak ve ilk defa sayfamızda renk kullandık.
- Örnekte de gördüğünüz gibi bu işi renk kodlarıyla yaptık.

Fontlar

58

- Aslında renkli yazmanın bir yolu daha var o da renk kodu yerine rengin ingilizce adını yazmak (`color="red"` gibi).
- Kırmızı-red
- Mavi-blue
- Siyah-black
- Sarı-yellow
- Lacivert-navy
- Yeşil-green

Listeler

Listeler

60

- HTML bize üç tip liste hazırlama imkanı veriyor.
- Bunlar :
- Sıralı listeler (ordered list)
- Sırasız listeler (unordered list)
- Tanımlama listeleri (definition list)

- Sıralı listeler rakam veya harf yada her ikisini içiçe kullanarak liste oluşturmamızı sağlar.
- Sırasız listeler rakam/harf yerine madde imleri koyarak liste oluşturmamızı sağlar.
- Tanımlama listeleri ise bir listeden çok kalabalık metinlerde okumayı kolaylaştırmaya yardımcı olabilecek bir araçtır.

Sıralı Listeler

61

- Liste içine alınacak metinler `...` etiketleri arasında alınarak yazılır. Bu etiketler listenin başladığını ve bittiğini belirtir.
- Listenin maddelerinin başına ise `` (**list item**) etiketini getiriyoruz. Bu etikette tıpkı `
` etiketi gibi sonlandırılmıyor.
- `` etiketine parametreler ekleyebiliyoruz. Bunlarla listemizin rakamla mı harfle mi başlayacağını (**type**) yada hangi rakam/harfle başlayacağını (**start**) belirtebiliyoruz.

Sıralı Listeler

62

```
<ol type="1">
  <li>Kimya
    <ol type="a">
      <li>İnorganik</li>
      <li>Analitik</li>
    </ol>
  </li>
  <li>Fizik
    <ol type="a">
      <li>Dinamik</li>
      <li>Statik</li>
    </ol>
  </li>
  <li>Matematik
    <ol type="a">
      <li>Sayılar</li>
      <li>Diğer
        <ol type="i">
          <li>Türev</li>
          <li>İntegral</li>
        </ol>
      </li>
    </ol>
  </li>
</ol>
```

1. Kimya
 - a. Organik
 - b. İnorganik
 - c. Analitik
2. Fizik
 - a. Dinamik
 - b. Statik
3. Matematik
 - a. Sayılar
 - b. Diğer
 - i. Türev
 - ii. İntegral

Sıralı Listeler

63

- Listeleri buradaki örnekte olduğu gibi iç içe hazırlamak ta mümkün.
- Dikkat edeceğimiz nokta, işe `` etiketi ile başlayıp liste maddelerinin her birisinin başına `` etiketini getirmek ve listelemeyi bitirmek istediğimiz yerde `` etiketini yazmak.
- Liste içinde yeni bir liste oluşturmak istediğimizde listelenecek maddeden sonra tekrar `` etiketini yazıyoruz ve bahsedilen kuralları aynen uyguluyoruz.
- **Type** parametresinde kullanabileceğimiz değerler şunlar olabilir; sayılar,harfler (küçük/büyük) ve romen rakamları (i,ii,iii gibi)

Sırasız Listeler

64

- Bu tip listede de mantık aynı.
- Fark, listeleme yaparken maddelerin başına harf, rakam gibi unsurlar yerine küçük yuvarlaklar, kareler kullanabilmemiz.
- `` etiketi yerine `` etiketini kullanıyoruz, liste maddeleri için kullandığımız `` etiketi burada da geçerli.
- `` için kullanılacak parametreler ise şöyle; **type** için **disc** (içi dolu daire), **circle** (içi boş daire), **square** (içi dolu kare).

Sirasız Listeler

65

```
<ul type="disc">
  <li>Kimya
    <ul type="square">
      <li>İnorganik</li>
      <li>Analitik</li>
    </ul>
  </li>
  <li>Fizik
    <ul type="square">
      <li>Dinamik</li>
      <li>Statik</li>
    </ul>
  </li>
  <li>Matematik
    <ul type="square">
      <li>Sayılar</li>
      <li>Diğer
        <ul type="circle">
          <li>Türev</li>
          <li>İntegral</li>
        </ul>
      </li>
    </ul>
  </li>
</ul>
```

- Kimya
 - Organik
 - İnorganik
 - Analitik
- Fizik
 - Dinamik
 - Statik
- Matematik
 - Sayılar
 - Diğer
 - Türev
 - İntegral

Tanımlama Listeler

66

- Bu listelemede kullanılan etiketler şöyle; `<dl>...</dl>` , `<dd>` , `<dt>`
- Listenin maddelerini belirtmek için kullandığımız `` etiketinin yerini burada `<dt>` ve `<dd>` etiketleri alıyor.
- Aynı şekilde `...` veya `...` etiketleri arasına aldığımız listeyi bu sefer `<dl>...</dl>` arasına yazıyoruz.

Tanımlama Listeler

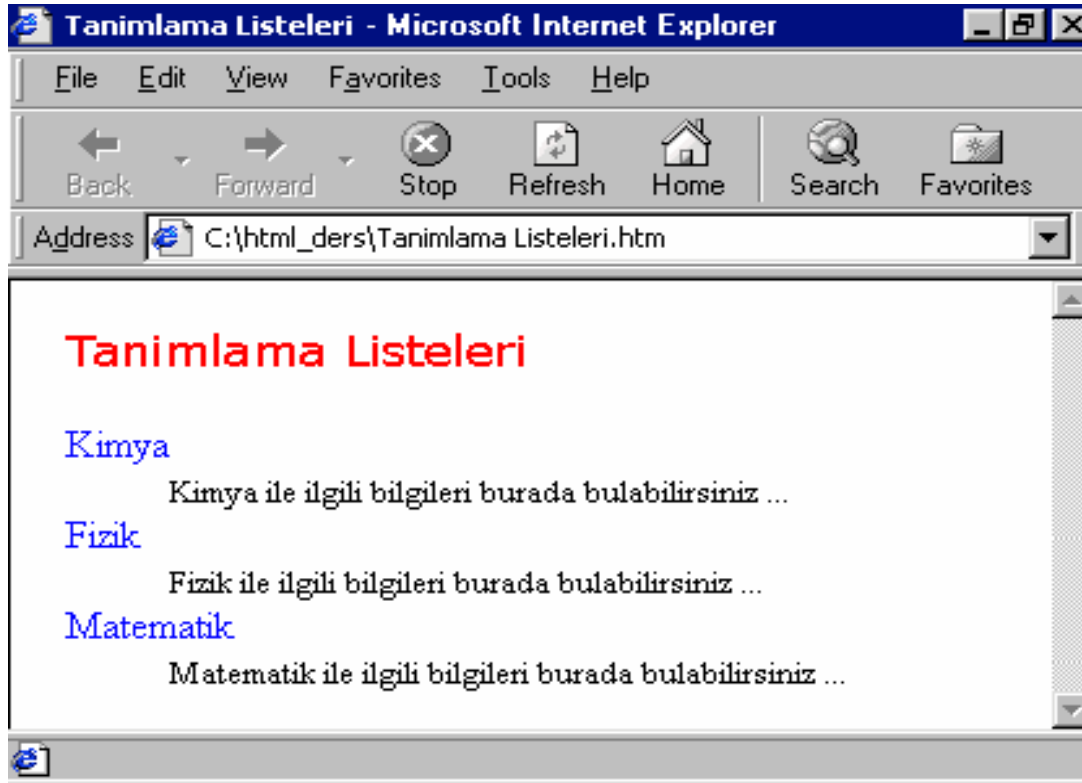
67

```
<font face="verdana" size="4" color="red">Tanımlama Listeleri</font>
<dl>
  <dt><font size="3" color="blue"> Kimya</font></dt>
  <dd><font size="2" color="black"> Kimya ile ilgili bilgileri burada
bulabilirsiniz ...</font></dd>
  <dt><font size="3" color="blue"> Fizik</font></dt>
  <dd><font size="2" color="black"> Fizik ile ilgili bilgileri burada
bulabilirsiniz ...</font></dd>
  <dt><font size="3" color="blue"> Matematik</font></dt>
  <dd><font size="2" color="black"> Matematik ile ilgili bilgileri
burada bulabilirsiniz ...</font></dd>
</dl>
```

Tanımlama Listeleri

68

- Yazdığımız kodu browser'dan açtığımızda :

Renkler

Renkler

70

- Metin renklendirmeyi yüzeysel olarak fontlar konusunda öğrendik. Şimdi daha ayıntılı olarak ve bu işin mantığına inerek yeniden ele alacağız. Aynı zamanda sayfamıza artalan rengi vermeyi öğreneceğiz.
- Bu bölümde öğreneceğimiz konular:
- Renk kodları
- Artalanı renklendirmek

Renk Kodları

71

- Fontlar konusunda, metnin rengini belirlerken `` etiketini kullanmıştık ve **color** komutunun karşısına rengin İngilizce karşılığını yazabiliriz demiştik.
- Fakat bunun daha karmaşık olan bir başka yolu vardı; o da 16'lık sayı düzeninde renk kodu girmek. Önce sayı düzenleri nedir nasıl olur ona bakalım.
- Günlük hayatımızda kullandığımız sayı sistemine 10'luk sayı sistemi deniyor, tüm sayıları 0-9 arası toplam 10 rakamdan oluşan sembollerle ifade ediyoruz. 10'luk sayı sisteminin yanısıra diğer sayı sistemleri de vardır.
- Bunlardan bilgisayar alanında kullanılan iki tanesi ikili (**binary**) ve onaltılı (**hexadecimal**) sayı sistemleridir.

Renk Kodları

72

- İkili sayı sistemi nasıl olur? Bildiğiniz gibi günlük hayatta kullandığımız 10'lu sayı sisteminde 0-9 arası toplam 10 rakam vardır.
- Aynı şekilde ikili sayı sisteminde de toplam 2 rakam var (bunlar 0 ve 1) ve tüm sayılar bu iki rakamı kullanarak ifade edilebilir, nasıl mı? İşte burada işin içine matematik giriyor. Kısa ve öz olarak belirtmek gerekirse

10'luk düzendeki bir sayıyı ikilik düzene çevirmek için o sayı devamlı olarak 2'ye bölünür ve kalanlar soldan sağa doğru yanyana yazılır.

$$\begin{array}{r} 25 \mid 2 \\ \hline -24 \mid 12 \mid 2 \\ \hline \textcircled{1} \mid -12 \mid 6 \mid 2 \\ \hline \textcircled{0} \mid -6 \mid 3 \mid 2 \\ \hline \textcircled{0} \mid -2 \mid \textcircled{1} \\ \hline \textcircled{1} \end{array}$$

$25 = (11001)_2$

Renk Kodları

73

- Gelelim asıl konumuz olan 16'lık sayı sistemine. Bu sayı sisteminde de toplam 16 rakam var bunlar :

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 A B C D E F
[10'un karşılığı A ... 15'in karşılığı F'dir.]

- Etiketle kullandığımız `color=#xxxxxx` ifadesi ise RGB (**red-green-blue**, **kırmızı-yeşil-mavi**) renklerinin karışım oranlarını belirtir. Bu renklerden herbirinin alacağı değer 00 ile FF aralığında olabilir (**FF maksimum, 00 minimum karışımı verir**).

Renk Kodları

74

- Buna göre :
- **#000000** siyah
- **#FF0000** kırmızı
- **#00FF00** yeşil
- **#0000FF** mavi
- **#FFFFFF** beyaz.
- Diğer renkleri sayıları değiştirerek kendiniz deneyebilirsiniz.

Artalanı Renklendirmek

75

- Bu renklerle yalnızca metinleri değil sayfamızın artalanını da renklendirebiliriz.
- Bunun için `<body bgcolor=#xxxxxx>` etiketini kullanıyoruz. Daha doğrusu sayfamızın gövdesini belirtmek için yazdığımız `<body>` etiketini, `<body bgcolor=#xxxxxx>` şeklinde değiştiriyoruz.

! Renk kodlarını yazarken daima **#** işaretini kullanmayı unutmayın !

Artalanı Renklendirmek

76

```
<body bgcolor="#ffcc00">
  <font type="verdana" size="4" color="#ffffff">
    <ol><h2><u>Günler</u></h2>
      <font color="#0000ff">
        <li>Pazartesi</li>
        <li>Salı</li>
        <li>Çarşamba</li>
        <li>Perşembe</li>
        <li>Cuma</li>
      </font>
      <font color="ff0000">
        <li>Cumartesi</li>
        <li>Pazar</li>
      </font>
    </ol>
  </font>
</body>
```

Artalanı Renklendirmek

77

- Yazdığımız kodu browser'dan açtığımızda :

Resimler

Resimler

79

- Resim seçiminde, seçtiğimiz resmin **gif** yada **jpg** formatında olması zorunluluğu dışında herhangi bir kısıtlama yok. (telif hakları kanunu dışında tabi)
- Resim ekleme işi gayet kolay. Yapmamız gereken browser'a sayfaya koyacağı resmin nerede olduğunu göstermekten ibaret. Her ne kadar şart olmasa da resmin pixel cinsinden en ve boy uzunluğunu belirtmeniz sizin faydanıza olacaktır. Kullanacağımız etiket şu şekilde olacak;
- ``
- Burada **x** resmin enini **y** ise boyunu belirtiyor. Bu bilgileri, resmi herhangi bir grafik editörüyle açarak öğrenebilirsiniz.

Resimler

80

- Örneğin bu sevimli kediyi sayfamıza ekleyelim, peki işte size bir soru: bu resmin nerede olduğunu browser'a nasıl izah ederiz?
- Diyelim ki resmimizin adı **kedi.gif** eni **65**, boyu da **91** piksel, eğer bu resim html sayfamızla aynı dizinde duruyorsa sorun yok, kod aynen şu şekilde olmalı:

- ``

Resimler

81

- Fakat siz diyorsunuz ki; benim birden çok eklemek istediğim resmim var ve bunları **resim** adlı bir alt klasörde topladım.
- Bu durumda browser'ınız o an çalışan html dosyasının bulunduğu klasörü kök dizin olarak kabul edecektir. Siz de buna göre resmin yolunu uyarlayacaksınız. Etiketini bu sefer şu şekilde kullanacağız :
- ``

! Bölü işaretinin yönüne dikkat edin. Bu Windows'ta ya da Dos'ta dizinler için kullandığımız ters bölü işaretinin tersi, yani normal bölü işareti. HTML'de dizinler belirtilirken hep bu bölü işareti kullanılır. Ziyaret ettiğiniz Internet adreslerini hatırlayın.

Resimler

82

- Alt dizine ulaşabildik. Fakat üst dizinlere nasıl ulaşacağız? O da kolay. Bu seferde html dosyamızı bir klasör oluşturup o klasörün içine koyalım, mesela klasörün adı da **html** olsun. Kedicik bulunduğu resim klasöründe kalsın. Son durum şöyle olacak;
- **c:\html_ders\html\deneme.htm** yolunda html dosyamız ,
- **c:\html_ders\resim\kedi.gif** yolunda resim var.
- İzlememiz gereken yol şöyle: browser **deneme.htm** dosyasının bulunduğu klasörü kök dizin kabul etti. Önce bir üst dizine çıkmalıyız ardından **resim** dizinine girmeliyiz. Üst dizine çıkmayı **../** ifadesiyle belirtiyoruz.
- ``

Resimler

83

- ``
- Bu şekilde ardarda `../` ifadesiyle istediğimiz kadar üst dizine geçebiliriz.
- Eğer iki üste geçeceksek `../../` ifadesi işimizi görecektir.

Resmi Hizalama

84

- Resim artık sayfamızda, fakat daima hep solda duruyor. Bir hizalama (**align**) komutuyla resmi sağa (**right**), ortaya (**center**) ya da sola (**left**) alabiliriz.
- Bir metinle kullandığınızda ise buradaki gibi bir sonuç alabilirsiniz, hizalama komutu resmi bu sefer metni gözönüne alarak hizalayacaktır.

- `.jpg" width="25" height="25" align="left">`

Artalana Resim Koyalım

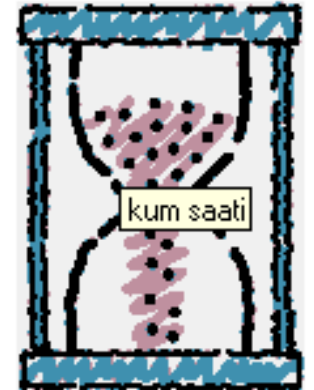
85

- Artalanaı renklendirmeyi öğrenmiştik: `<body bgcolor="...">` ifadesiyle bu işi kolayca yapıyorduk. Bu ifadeyi şu şekilde yazarsak resmimiz artalana dōřenecektir.
- `<body bgcolor="..." background="...">`
- **background** ifadesinin karşısına yukarıda anlattığımız kurallar çerçevesinde istediğimiz resmi koyabiliriz. Fakat bu sefer en ve boy ifadesini kullanmamıza gerek yok. Seçtiğimiz resim browser tarafından tüm sayfayı kaplayacak şekilde sayfaya yerleştirilecektir.

Resme alternatif metin eklemek

86

- Resimlere alternatif olarak metin yazılabilir. Ziyaretçi eğer browser'ını sadece metinleri göstermek üzere ayarlamışsa, resim yerine alternatif açıklama görüntülenecektir.
- `alt="..."` parametresiyle açıklama ekliyoruz, bu açıklama aynı zamanda kullanıcı fare imlecini resim üzerine getirdiğinde sarı bir çerçeve içinde görüntülenir.
- ``

Resimler

87

- Gökyüzünü ortalana koyalım, dünyayı da ortalananacak şekilde sayfaya yerleştirelim.

```
<body bgcolor="#666dfe" background="bulut.jpg">  
<center>  
  
</center>
```

Bağlantılar

Bağlantılar

89

- `<a>...`
- Geldik HTML'de en önemli unsurlardan birisi olan bağlantılara.
- Bağlantılar sayesinde hazırladığımız birçok sayfayı birbirleriyle ilişkili hale getirebiliriz. Bir tıklama bizi istediğimiz yere götürecektir.
- HTML'de metinlere ve resimlere bağlantı kazandırmak mümkündür.
- Ses, grafik dosyaları, sıkıştırılmış dosyalar, internet adresleri,.. bunların hepsine bağlantı kazandırmak mümkün.
- Hatta yapacağımız bağlantı sayfa içinde, yani dahili bir bağlantı da olabilir.

Bağlantılar

90

- Şimdi yapmak istediğimiz bağlantıya göre kullanacağımız komutları inceleyim :
- **...**
- Bu komutla oluşturduğumuz bağlantı ile yeni bir sayfa açabilir, kullanıcıyı farklı bir internet adresine yönlendirebilir, kullanıcının kendisine sunduğunuz bir dosyaya ulaşmasını sağlayabilirsiniz. Yani bu tanıma göre bildiğimiz bağlantıları oluşturmak mümkün.
- **<a>...** etiketi arasına yazdığımız yazılar bağlantı özelliğine sahip olacaktır, yazının bağlantı olduğu eğer aksi belirtilmemişse browser tarafından altı çizili ve mavi renkli gösterilir.

Bağlantılar

91

- `` buraya tıklanıldığında meyve resmi açılacak ``
- Birinci örnekte "buraya tıklanıldığında meyve resmi açılacak" yazısına bağlantı özelliği kazandırdığımızdan browser tarafından altı çizili mavi yazıyla gösterilecek ve kullanıcı fare imlecini yazı üzerine getirdiğinde imleç el şekline dönüşecektir. Kullanıcı bu linke tıkladığında browser o anda açık bulunan sayfa ile aynı dizinde bulunan **meyve.gif** resmini açacaktır. Tabii ki dosya farklı bir dizinde ise kullanıcı hata mesajıyla karşılaşır.

Bağlantılar

92

- `` **midi dosyalarını çekmek için tıklayın** ``
- İkinci örnekte aynı şekilde "sıkıştırılmış midi dosyalarını çekmek için tıklayın" yazısına bağlantı özelliği kazandırdık. Fakat dosya tipinden kaynaklanan bir fark var; ilk örnekte **meyve.gif**'e tıklanıldığında browser resmi açacaktır fakat bu örnekte browser kullanıcıya **midi.zip** dosyasını açmak mı yoksa diske kaydetmek mi istediğini soran bir pencere açar. Bunun sebebi browser **htm, txt, jpg, gif,..** uzantılı dosyaları görüntüleyebilirken **zip, doc, xls, mp3** gibi dosyaları görüntüleyememesidir.

Bağlantılar

93

- `` 2.sayfaya gitmek için tıklayın ``
- Yine üçüncü örneğimizde oluşturduğumuz linke tıklandığında aynı dizinde bulunan sayfa isimli başka bir html dökümanı açılacaktır.
- `` kedi resmi ``
`` işte çok güzel bir karanfil ``
`` otomobil resimleri ``
- Bu 3 örnekte altdizinlere/üstdizinlere verilen bağlantıya örnekler görüyorsunuz, **resimler konusunda gördüğümüz kurallar burada da geçerli.**

Bağlantılar

94

- `` tıklayın sitemi ziyaret edin ``
- İnternet adresine giden link örneği.
- `` tıklayın dosyaları indirin ``
- Bu ise bir ftp adresine verilen link örneği.
- `` mail atın ``
- Buradaki linke tıklandığında kullanıcının ilgili mail programı açılacak ve mail'in send to (kime) kısmına verdiğimiz mail adresi otomatik olarak yazılacaktır.

Bağlantılar

95

- `...` ve `...`
- Sayfa içi (dahili) linkleri bu komutu kullanarak hazırlayabiliriz.
- Örneğin sayfanın üst kısmında sayfa indeksini gösteren bir menü olsun. Kullanıcı bu menüde istediği başlığa tıkladığında ilgili konu açılsın.
- Böyle bir sayfa hazırlamak için yapacağımız şeyler :
 - 1 - "tıklandığında" açılacak konuyu işaretlemek
`...`
 - 2 - browser'a, hazırlayacağımız menüye "tıklandığında" bu işaretli konuya gitmesini bildirmek.
`...`

Bağlantılar

96

```
<a href="#ordered">Sıralı listeler (ordered list)</a>
```

1. Sıralı listeler (ordered list)

```
<a href="#unordered">Sırasız listeler (unordered list)</a>
```

2. Sırasız listeler (unordered list)

```
<a href="#definition">Tanımlama listeleri (definition list)</a>
```

3. Tanımlama listeleri (definition list)

```
<a name="ordered"><u><b>Sıralı Listeler</b></u></a>
```

Sıralı Listeler

.....

```
<a name="unordered"><u><b>Sırasız Listeler</b></u></a>
```

Sırasız Listeler

.....

```
<a name="definition"><u><b>Tanımlama Listeleri</b></u></a>
```

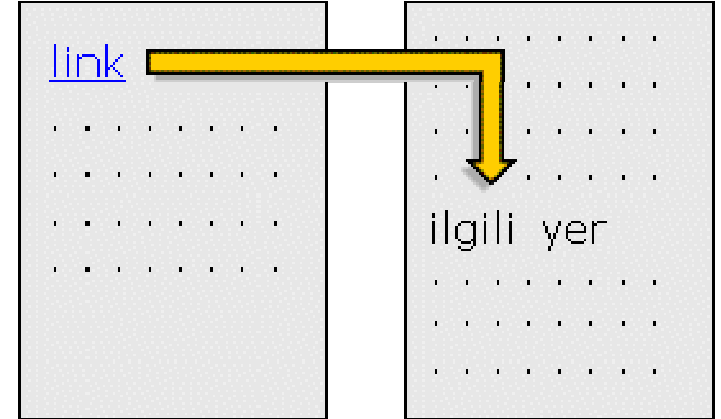
Tanımlama listeleri

.....

Bağlantılar

97

- Diyelim ki kullanıcı sayfadaki bir linki tıkladığında, başka bir sayfanın belli bir bölümünün açılmasını istiyoruz.
- Bunun için linke tıklandığında açılacak yazıyı `<a name>...` ile işaretledikten sonra bağlantı etiketini şu şekilde yazıyoruz:


```
<a href="sayfa2.htm#ilgiliyer"> Bu linke tıklandığında başka bir sayfanın ilgili kısmı açılacak </a>  
<a name="ilgiliyer"> Başka bir sayfadaki linke tıklandığında burası açıldı </a>
```

Resimlere bağlantı özelliği kazandırmak

98

- Bunun için resmi yerleştirmek için kullandığımız: `` etiketini `<a href>...` etiketinin arasına alıyoruz.

```
<a href="sayfa1.htm"></a>
```

- **resim.gif** tıklanacak resmi, **sayfa1.htm** resme tıklandığında açılacak sayfayı gösteriyor.
- **Border** komutu ise resimde bağlantı özelliği olduğunu belirten çerçeveyi kontrol ediyor, 0 (sıfır) değeri bu çerçeveyi tamamen yok eder. Bu komutu değişik sayılarla deneyebilirsiniz.

Target parametresi

99

- Bağlantının açılacağı pencereyi belirtmek için **target** parametresi kullanılır .
- `...`

<code>target="_blank"</code>	Bağlantı yeni bir pencerede açılır.
<code>target="_self"</code>	Bağlantı aynı pencere içerisinde açılır.
<code>target="_top"</code>	Bağlantı aynı pencere içerisinde en üstten itibaren açılır.
<code>target="_parent"</code>	Açılan bağlantı, o anda açık sayfayı oluşturmuş bir ana sayfa varsa onun yerine konur.
<code>target="çerçeve adı"</code>	Frame komutu ile çerçeve oluşturulmuşsa bağlantının adı verilen çerçevede açılmasını sağlar. ("Çerçeveler" konusunda tekrar değineceğiz.)

Tablolar

Tablolar

101

- `<table>...</table>`
- Tablolar, sayfaları satırlara/sütunlara bölmek ya da metin veya grafiklerin sayfada istediğimiz yerde durmasını sağlamak amaçlarıyla kullanabileceğimiz HTML'nin en önemli yapıtaşlarından biridir.
- Sayfada gözüksün ya da gözükmeyen tabloları bir iskelet gibi kullanabilir, böylece şu ana kadar öğrendiklerinizle yapamayacağınız gerçek düzenlemeyi yapabilirsiniz.

Tablolar

102

Sonbahar	Kış	İlkbahar	Yaz
Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Ekim	Ocak	Nisan	Temmuz
Kasım	Şubat	Mayıs	Ağustos

Sonbahar	Kış	İlkbahar	Yaz
Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Ekim	Ocak	Nisan	Temmuz
Kasım	Şubat	Mayıs	Ağustos

	ÖLÇÜLER	
	Boy	Kilo
1. Zafer	1.77	80
2. Mustafa	1.82	75
3. Osman	1.75	83

Tablolar

103

- Tablolar satır ve sütunlardan oluşur. Tabloya genel bir başlık atayabiliriz (**thead**). Her sütun için de kendi başlığını oluşturmak mümkündür. Tablonun sona erdiği satırdan sonraki satıra açıklama koyabiliriz (**caption**). Ayrıca tablo hücrelerini yanındaki veya altındaki hücrelerle birleştirebiliriz:

Tablo Başlığı (thead)

Sütun Başlığı # 1	Sütun Başlığı # 2	Sütun Başlığı # 3	Sütun Başlığı # 4
hücre	hücre	hücre	hücre
hücre	hücre	hücre	hücre
hücre		hücre	

Tablonun alt yazısı(caption)

Tablolar

104

- Şimdi basit bir tablo yapmak için gerekli etiketleri öğrenelim. Öncelikle `<table>...</table>` etiketlerini yazıyoruz ve arasını doldurmaya başlıyoruz. `<tr>` etiketi ile satırları , `<td>` etiketi ile de sütunları oluşturuyoruz.

hücre

```
<table border="1">
  <tr>
    <td>hücre</td>
  </tr>
</table>
```

hücre1	hücre2
--------	--------

```
<table border="1">
  <tr>
    <td>hücre1</td>
    <td>hücre2</td>
  </tr>
</table>
```


Tablolar

105

hücre1
hücre2

```
<table border="1">  
<tr>  
  <td>hücre1</td>  
<tr>  
</tr>  
  <td>hücre2</td>  
</tr>  
</table>
```

hücre1	hücre2
hücre3	hücre4

```
<table border="1">  
<tr>  
  <td>hücre1</td>  
  <td>hücre2</td>  
</tr>  
<tr>  
  <td>hücre3</td>  
  <td>hücre4</td>  
</tr>  
</table>
```

Tabloda başlık ve gövde

106

- Tablolar da HTML sayfasında olduğu gibi başlık (**head**) ve gövde (**body**) bölümlerine ayrılabilir. Tabloda başlığı `<thead>` gövdeyi `<tbody>` etiketleri arasında yazarız. `<caption>` etiketi ile ikinci bir açıklama vermek mümkündür.
- Sütun başlıklarına gelince, her bir başlık `<th>` etiketi ile belirtilir ve bunlar `<td>` etiketinde olduğu gibi `<tr>...</tr>` arasında yazılır.
- Tabloda satır ve sütunları belirten `<tr>` ve `<td>` etiketleri `<tbody>...</tbody>` arasında alınır.

Tablolar

107

```
<table border="1">
<thead>Tablo Başlığı (thead)</thead>
<caption align="bottom">alt-yazı (caption)</caption>
<tr>
  <th>1.Sütun</th>
  <th>2.Sütun</th>
  <th>3.Sütun</th>
</tr>
<tbody>
  <tr>
    <td>hücre1</td>
    <td>hücre2</td>
    <td>hücre3</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>hücre4</td>
    <td>hücre5</td>
    <td>hücre6</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>hücre7</td>
    <td>hücre8</td>
    <td>hücre9</td>
  </tr>
</tbody>
</table>
```

Tablo Başlığı (thead)

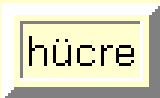
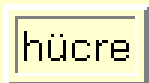
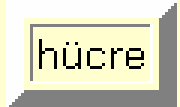
1.Sütun	2.Sütun	3.Sütun
hücre1	hücre2	hücre3
hücre4	hücre5	hücre6
hücre7	hücre8	hücre9

alt-yazı (caption)

Parametreler

108

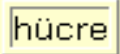
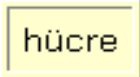
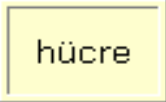
- `<table border="..." cellpadding="..." cellspacing="..." align="..." width="..." height="...">`
- `border` parametresi çerçevenin kalınlığını belirtir. `border=0` çerçevenin görünmemesini sağlar.

hücre	<pre><table border="0"> <tr> <td>hücre</td> </tr> </table></pre>		<pre><table border="4"> <tr> <td>hücre</td> </tr> </table></pre>
	<pre><table border="2"> <tr> <td>hücre</td> </tr> </table></pre>		<pre><table border="6"> <tr> <td>hücre</td> </tr> </table></pre>

Parametreler

109

- **cellpadding** parametresi hücre içi marj değerini belirtir. **cellpadding=0** hücre ile içinde bulunan unsurun (metin/grafik) bitişik olmasını sağlar.

	<pre><table border="1" cellpadding="0"> <tr> <td>hücre</td> </tr> </table></pre>
	<pre><table border="1" cellpadding="5"> <tr> <td>hücre</td> </tr> </table></pre>
	<pre><table border="1" cellpadding="10"> <tr> <td>hücre</td> </tr> </table></pre>

Parametreler

110

- **cellspacing** parametresi hücreler arası marjı belirler.

hücre1
hücre2

```
<table border="1" cellspacing="1">  
<tr>  
<td>hücre1</td>  
</tr>  
<tr>  
<td>hücre2</td>  
</tr>  
</table>
```

hücre1
hücre2

```
<table border="1" cellspacing="5">  
<tr>  
<td>hücre1</td>  
</tr>  
<tr>  
<td>hücre2</td>  
</tr>  
</table>
```

hücre1
hücre2

```
<table border="1" cellspacing="10">  
<tr>  
<td>hücre1</td>  
</tr>  
<tr>  
<td>hücre2</td>  
</tr>  
</table>
```

Parametreler

111

- **align** parametresi tabloyu hizalamada kullanılır .
- **align=left** sola,
- **align=right** sağa dayalı yapar,
- **align=center** ortalar .

hücre1
hücre2

```
<table border="1" align="left">  
<tr>  
  <td>hücre1</td>  
</tr>  
<tr>  
  <td>hücre2</td>  
</tr>  
</table>
```

hücre1
hücre2

```
<table border="1" align="center">  
<tr>  
  <td>hücre1</td>  
</tr>  
<tr>  
  <td>hücre2</td>  
</tr>  
</table>
```

hücre1
hücre2

```
<table border="1" align="right">  
<tr>  
  <td>hücre1</td>  
</tr>  
<tr>  
  <td>hücre2</td>  
</tr>  
</table>
```

Parametreler

112

- **width** ve **height** parametreleri resimler konusunda gördüğümüz gibi tabloda en ve boy uzunluğunu belirtir.
- Tablonun değer verilmediğinde sahip olduğu normal ölçülerinden küçük değerler verilirse bu değerler dikkate alınmaz, bir başka deyişle tabloyu büyütebiliriz fakat küçültemeyiz.

hücre1
hücre2

```
<table border="" width="" height="">  
  <tr>  
    <td>hücre1</td>  
  </tr>  
  <tr>  
    <td>hücre2</td>  
  </tr>  
</table>
```


Parametreler

113

hücre1
hücre2

```
<table border="1" width="80" height="80">  
  <tr>  
    <td>hücre1</td>  
  </tr>  
  <tr>  
    <td>hücre2</td>  
  </tr>  
</table>
```


hücre1
hücre2

```
<table border="1" width="5" height="5">  
  <tr>  
    <td>hücre1</td>  
  </tr>  
  <tr>  
    <td>hücre2</td>  
  </tr>  
</table>
```

<td> etiketi için parametreler

114

- `<td bgcolor="..." background="..." width="..." height="..." align="..." valign="...">`
- `bgcolor` parametresi hücreyi renklendirmede kullanılır.


```
<table border="1" cellpadding="7">  
<tr>  
  <td bgcolor="#ff0000">hücre1</td>  
</tr>  
<tr>  
  <td bgcolor="#00ff00">hücre2</td>  
</tr>  
<tr>  
  <td bgcolor="#0000ff">hücre3</td>  
</tr>  
<tr>  
  <td bgcolor="#ffff00">hücre4</td>  
</tr>  
</table>
```

<td> etiketi için parametreler

115

- **background** parametresi ile hücreye grafik-artalan yerleştirebiliriz.

hücre1
hücre2
hücre3
hücre4

```
<table border="1" cellpadding="9">  
<tr>  
  <td background="resim1.jpg">hücre1</td>  
</tr>  
<tr>  
  <td background="resim2.jpg">hücre2</td>  
</tr>  
<tr>  
  <td background="resim3.jpg">hücre3</td>  
</tr>  
<tr>  
  <td background="resim4.jpg">hücre4</td>  
</tr>  
</table>
```

<td> etiketi için parametreler

116

- `width` ve `height` parametreleri ile hücrenin boyutlarını belirleyebiliriz.
- Yalnız `height` komutu ile tek sütunlu bir tabloda her hücrenin yüksekliğini değiştirebilirken, `width` komutu ile her hücreyi değiştiremeyiz.
- En büyük `width` değeri tüm sütun için geçerli olacaktır.
- Aynı şekilde tek satırlı tabloda `width` değerini her hücre için değiştirebilirken en büyük `height` değeri tüm satır için geçerli olacaktır.

<td> etiketi için parametreler

117

hücre1
hücre2
hücre3
hücre4

```
<table border="1" cellpadding="7">  
  
  <tr><td width=120 height=20>hücre1</td></tr>  
  <tr><td width=120 height=40>hücre2</td></tr>  
  <tr><td width=120 height=60>hücre3</td></tr>  
  <tr><td width=120 height=80>hücre4</td></tr>  
  
</table>
```

<td> etiketi için parametreler

118

hücre1	hücre2	hücre3	hücre4
--------	--------	--------	--------

```
<table border="1" cellpadding="7">
  <tr>
    <td width=40 height=30>hücre1</td>
    <td width=70 height=30>hücre2</td>
    <td width=90 height=30>hücre3</td>
    <td width=120 height=30>hücre4</td>
  </tr>
</table>
```

<td> etiketi için parametreler

119

- **align** parametresi hücre içinde yatay hizalama yapar.

```
<table border="1" cellpadding="7">  
  
<tr><td width="100" align="left">hücre1</td></tr>  
<tr><td width="100" align="center">hücre2</td></tr>  
<tr><td width="100" align="right">hücre3</td></tr>  
  
</table>
```

hücre1
hücre2
hücre3

<td> etiketi için parametreler

120

- **valign** parametresi hücre içinde dikey hizalama yapar.

hücre1
hücre2
hücre3

```
<table border="1" cellpadding="7">
<tr>
  <td height="80" valign="top">hücre1</td>
</tr>
<tr>
  <td height="80" valign="middle">hücre2</td>
</tr>
<tr>
  <td height="80" valign="bottom">hücre3</td>
</tr>
</table>
```


Hücreleri Birleştirme

121

- `<td colspan=".." rowspan="..">`
- Aynı satırdaki hücreleri birleştirmek için `colspan`,
- Aynı sütundaki hücreleri birleştirmek için de `rowspan` parametresini kullanıyoruz.
- Aşağıdaki gibi bir tablo yapımız olsun :

A	B	C	D
E	F	G	H
I	J	K	L

```
<table border="1" cellpadding="12">  
  
<tr><td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td></tr>  
<tr><td>E</td><td>F</td><td>G</td><td>H</td></tr>  
<tr><td>I</td><td>J</td><td>K</td><td>L</td></tr>  
  
</table>
```

Hücreleri Birleştirme

122

- A ve B hücrelerini birleştirmek için A hücrelerine ait `<td>` etiketine `colspan=2` parametresini ekliyoruz ve B hücrelerine ait `<td>B</td>` etiketini siliyoruz.
- E F ve G hücrelerini birleştirmek için E hücrelerine ait `<td>` etiketine `colspan=3` parametresini ekliyoruz ve F ve G hücrelerine ait `<td>F</td>` , `<td>G</td>` etiketlerini siliyoruz.

A	C	D	
E			H
I	J	K	L

```
<table border="1" cellpadding="12">  
<tr><td colspan="2">A</td><td>C</td><td>D</td></tr>  
<tr><td colspan="3">E</td><td>H</td></tr>  
<tr><td>I</td><td>J</td><td>K</td><td>L</td></tr>  
</table>
```

Hücreleri Birleştirme

123

- Aynı şekilde E ve I hücrelerini birleştirmek için E hücrelerine ait `<td>` etiketine `rowspan=2` parametresini ekliyoruz ve I hücrelerine ait `<td>I</td>` etiketini siliyoruz.
- C G ve K hücrelerini birleştirmek için C hücrelerine ait `<td>` etiketine `rowspan=3` parametresini ekliyoruz ve G ve K hücrelerine ait `<td>G</td>` , `<td>K</td>` etiketlerini siliyoruz.

A	B	C	D
E	F		H
	J		L

```
<table border="1" cellpadding="12">
<tr><td>A</td><td>B</td>
      <td rowspan="3">C</td><td>D</td></tr>
<tr><td rowspan="2">E</td><td>F</td><td>H</td></tr>
<tr><td>J</td><td>L</td></tr>
</table>
```

Çerçeveseler

Çerçeveseler

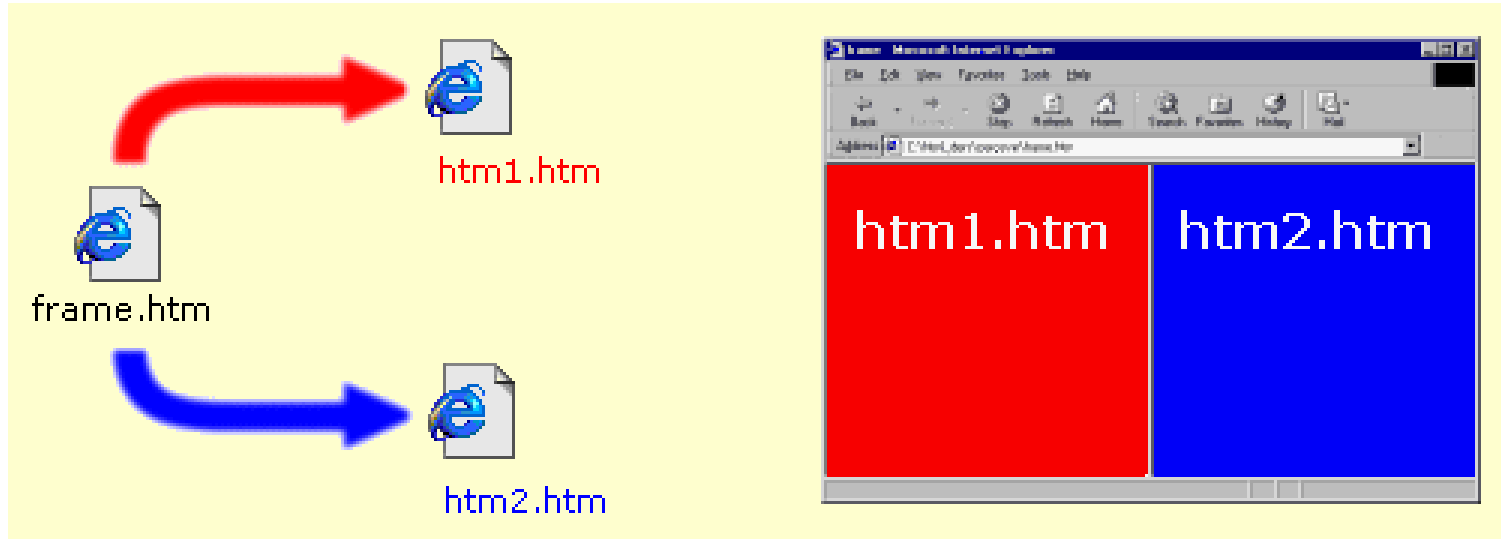
125

- ❑ Çerçeve (frame) 'yi bir browser penceresinden birden fazla web sayfasını görüntülemek olarak tanımlayabiliriz.
- ❑ Çerçeveseler (frames), HTML'e sonradan eklenmiş bir özelliktir. Microsoft Internet Explorer 3.0 ile Netscape Navigator 2.0 ve üstü sürümleri frameleri destekler.
- ❑ Çerçeve'ler sayfanın bir tarafı sabit kalırken, diğer tarafını, kullanıcının isteğine göre değiştirme imkanı verir.
- ❑ Görüntülenen sayfalardan birindeki linkin tıklanması ile başka bir çerçevedeki içeriği değiştirebiliriz.

Çerçeveseler

126

- ❑ Örneğimizde 3 adet html dosyası var. Bunlardan **frame.htm** dosyası çerçeve komutlarını içeriyor. Bu komutlar browser'a görüntülenmekte olan pencereyi ikiye bölmelerini, bunlardan birisinde **htm1.htm** dosyasını, diğerinde **htm2.htm** dosyasını görüntülemesini bildiriyor.

Çerçeveler

127

frame.htm dosyası:

```
<html>

<head>
  <title>Çerçeveler</title>
</head>

<frameset cols="*,*">
  <frame name="sol" src="htm1.htm">
  <frame name="sag" src="htm2.htm">
</frameset>

<noframes>
  <body>
  </body>
</noframes>

</html>
```

Çerçeveler

128

- `<body bgcolor="...">` etiketi ile **htm1.htm** dosyasının artalan rengi **kırmızı**, **htm2.htm** dosyasının artalanı ise **mavi** yapılmış, kolaylık olması açısından dosyaların adlarını görüntülemeleri için bunlar da yazılmıştır.

htm1.htm dosyası:

```
<html>
<head> </head>
<body bgcolor="red">
  <font size="7" color="#ffffff">htm1.htm</font>
</body>
</html>
```

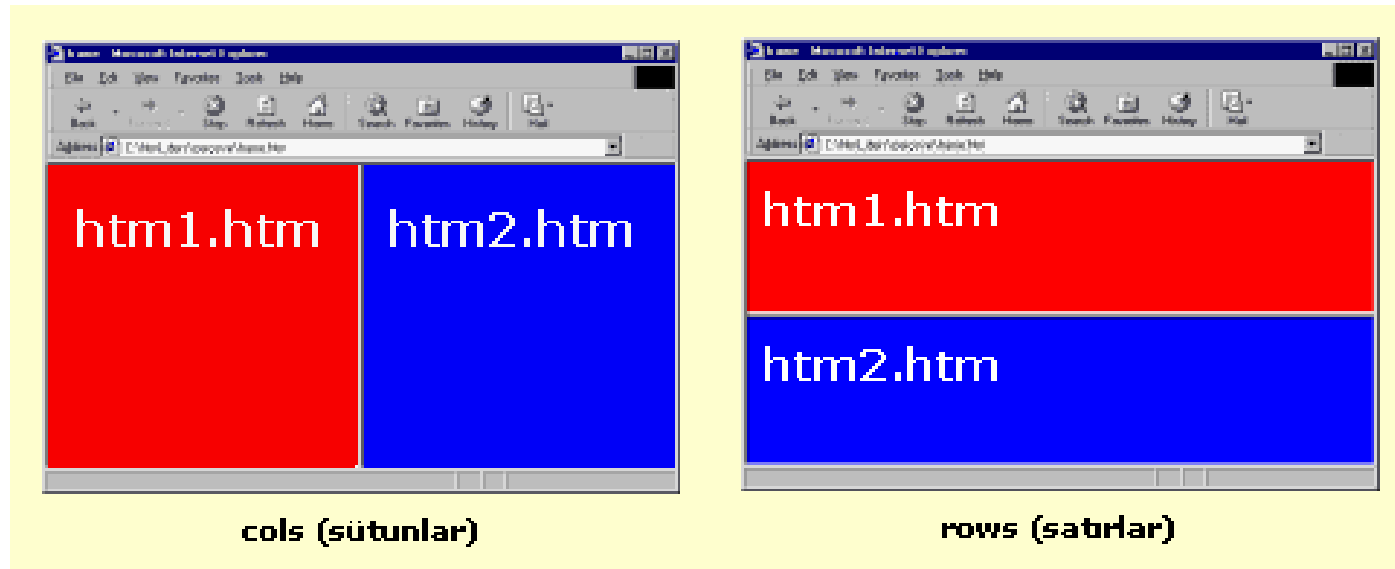
htm2.htm dosyası:

```
<html>
<head> </head>
<body bgcolor="blue">
  <font size="7" color="#ffffff">htm2.htm</font>
</body>
</html>
```


<frameset>...</frameset>

129

- Çerçeve oluşturmada kullandığımız etiket **frameset**,
- **cols** ifadesi açılacak çerçevelerin yan yana sütunlar şeklinde olacağını belirtiyor,
- **row** yazarsak çerçeveler alt alta satırlar görünümünde açılacaktır.

<frameset>...</frameset>

130

- `cols="*,*"` ifadesi ile açılacak çerçevelerin pixel cinsinden ebatlarını belirliyoruz.
- Buraya örneğin `cols="140,500"` gibi sayı yazılabilir,
- `cols="25%,75%"` ile browser penceresinin o anki ebadına göre verilen % oranlarına göre şekil alması sağlanabilir,
- * sembolü ile açılacak çerçevenin ebadı browser'a bırakılır.
- `cols="140,*"` ifadesi ilk pencerenin 140 pixel olacağını ikincinin ise ebadının browser'a bırakıldığını gösteriyor.

<frameset>...</frameset>

131

- Bu şekilde aynı zamanda açılacak çerçeve sayısını da belirtmiş oluyoruz. `cols=".."` ifadesine iki değer (ya da yıldız) verirsek bu iki pencere aç anlamındadır, 3 değer 3 pencere açar.
- `<frame name="..." src="...">` etiketi çerçevelere, bağlantıların **TARGET** kısmında kullanabilmek amacıyla isim (name) vermeyi sağlıyor. `src` pencerede görüntülenecek html dosyasının yerini gösteriyor.
- Açılacak çerçeve sayısı kadar `<frame name="..." src="...">` etiketi kullanıyoruz.

<frameset>...</frameset>

132

- Eski sürüm browserların çerçeve etiketini tanımadıklarından bahsetmiştik.
- İşte **noframes** kısmı bu browserlara hitap ediyor.
- **body** kısmını bu eski browserlar görüntüleyebiliyor. Buraya örneğin sayfanın çerçeve kullanılarak yapıldığını gösteren bir mesaj yazılabilir, böylece ziyaretçinin artık yeni sürüm bir browser kullanması gerektiğini hatırlatabilirsiniz.

FRAMESET etiketini HTML dosyanızın </head>...<body> etiketleri arasında kullanmayı unutmayın !

<frameset>...</frameset>

133

- **FRAMESET** etiketi ile kullanabileceğimiz diğer parametreler şunlar;
- **frameborder="..."** (yes, no) Çerçeveler arasındaki sınır çizgisinin görünüp görünmeyeceğini belirler.
- **border="..."** (sayı) Sınır çizgisinin kalınlığını (veya çerçeveler arası mesafeyi) belirler.

<frameset>...</frameset>

134

- **FRAME** etiketi ile kullanabileceğimiz parametreler;
- **marginwidth**=".." **marginheight**=".." (**sayı**) Sayfanın solundaki (**marginleft**) ve üstündeki (**margintop**) kenar boşluklarını belirler.
- **scrolling**=".." (**yes, no, auto**) Kaydırma çubuklarının durumunu belirler.
- **noresize** Pencere boyutlarının sabit olmasını sağlar.

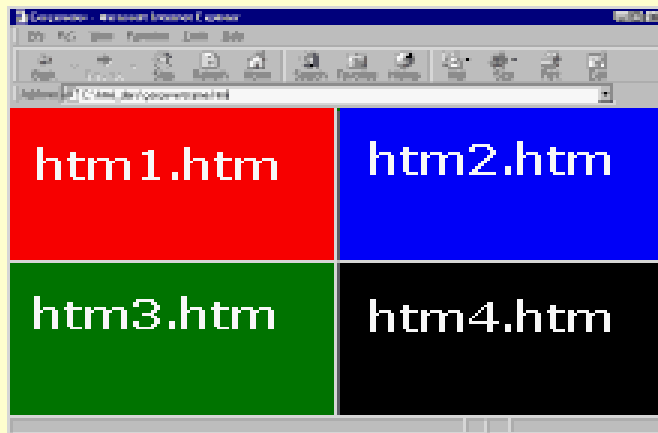
Daha karmaşık çerçeveler

135

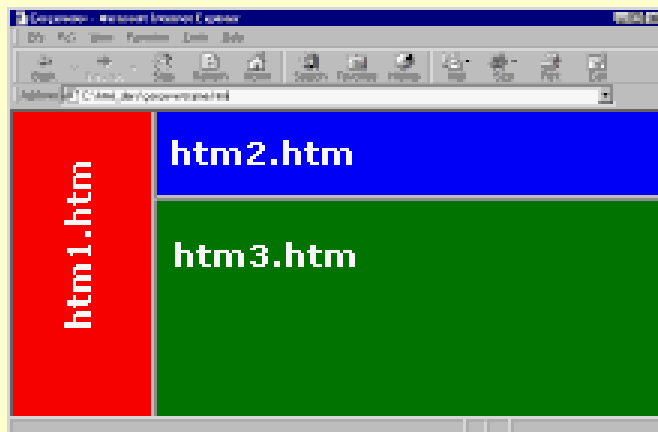
- Yan yana sütunlar ya da alt alta satırlar görünümünde çerçeveler açmayı öğrendik peki tablolar da gördüğümüz hücreleri birleştirme gibi bir özellik çerçevelerde de var mı? maalesef yok, fakat aynı görünümü elde etmek mümkün.
- Bu etkiyi sağlamak için **FRAMESET** etiketini açıp kaynak dosyaların hepsini belirtmeden yeni bir **FRAMESET** açıyoruz, içiçe açtığımız bu etiketlerin kaynak dosyalarını eksiksiz olarak belirtip, etiketleri sonlandırıyoruz.

Daha karmaşık çerçeveler

136

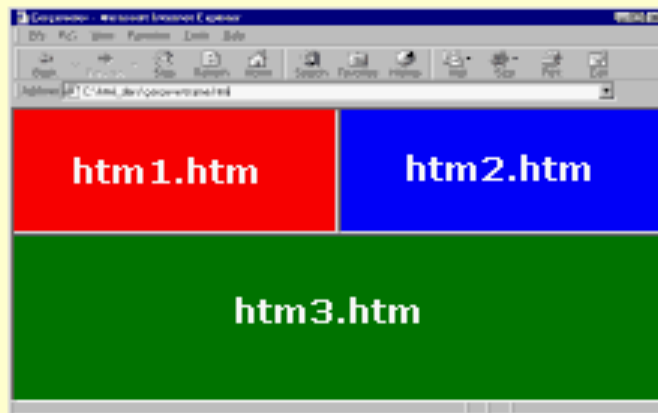
```
<frameset rows="*,*" cols="*,*">  
  <frame name="a" src="htm1.htm">  
  <frame name="b" src="htm2.htm">  
  <frame name="c" src="htm3.htm">  
  <frame name="d" src="htm4.htm">  
</frameset>
```


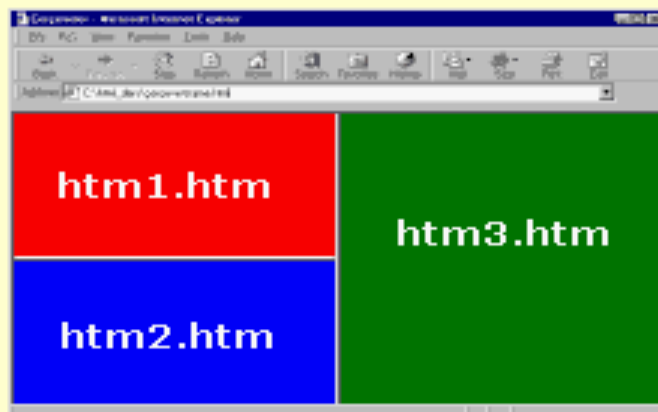
```
<frameset cols="150,*">  
  <frame name="a" src="htm1.htm">  
<frameset rows="100,*">  
  <frame name="b" src="htm2.htm">  
  <frame name="c" src="htm3.htm">  
</frameset>  
</frameset>
```


Daha karmaşık çerçeveler

137

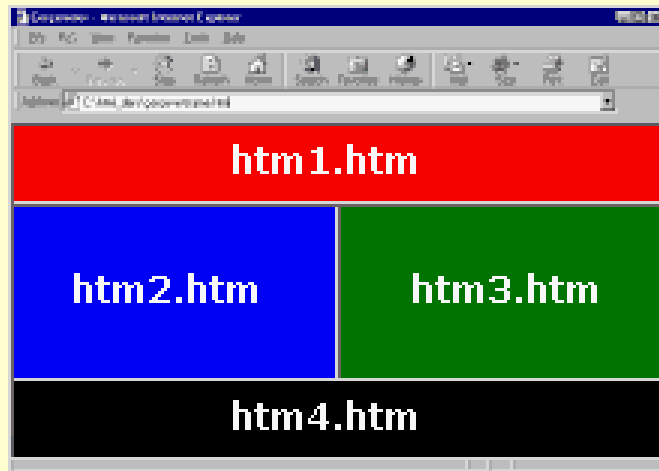
```
<frameset rows="50%,50%">  
<frameset cols="*,*">  
  <frame name="a" src="htm1.htm">  
  <frame name="b" src="htm2.htm">  
</frameset>  
  <frame name="c" src="htm3.htm">  
</frameset>
```



```
<frameset cols="*,*">  
<frameset rows="*,*">  
  <frame name="a" src="htm1.htm">  
  <frame name="b" src="htm2.htm">  
</frameset>  
  <frame name="c" src="htm3.htm">  
</frameset>
```

Daha karmaşık çerçeveler

138


```
<frameset rows="*,*,*">  
  <frame name="a" src="htm1.htm">  
<frameset cols="*,*">  
  <frame name="b" src="htm2.htm">  
  <frame name="c" src="htm3.htm">  
</frameset>  
  <frame name="d" src="htm4.htm">  
</frameset>
```

HTML ve Uzaktan Eğitim Materyali Hazırlama Teknikleri

Fırat Üniversitesi Enformatik Bölümü

Hazırlayan Mustafa ULAŞ